

[Landbrugsministeren.]

med paa anden Maade, har givet en Mulighed for Salg af Avlsdyr, som Bornholm sikkert har udnyttet i ikke ringe Omfang. Derfor kan man slet ikke ud fra disse Bestemmelser paastaa noget som helst om, at Bornholm har faaet for lille en Fordel og Vestjylland for stor en Fordel eller omvendt.

Angaaende de Ændringsforslag, der er stillet til Moratorieordningen, vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at Forslaget om Rentetilskuddets Bortfald betyder en overordentlig stor Svækkelse med Hensyn til Gennemførelse af de Formaal, der er tilsigtet ved Moratorieordningen. Rentetilskuddet paa 1,3 pCt. til de mest gældbetyngede Landbrugere vilde nemlig betyde, at der ved en Gældsordning blev givet en langt større Mulighed for, at de dygtige, sparsommelige Landmænd kunde blive ved deres Ejendom og Bedrift, samtidig med at man stillede Kreditorerne over for det Valg enten at tage Ejendommen eller ogsaa nøjes med at faa sikret det Beløb, som Ejendommen er værd i Øjeblikket. Alle ved jo, og det er først og fremmest dokumenteret af Gældsasseringskommissionen, at der i Øjeblikket er en Forskel paa mindst 30 pCt. mellem Ejendomspriserne i Landbruget og Forrentningsmulighederne, og det medfører selvfølgelig, at hvis man stiller Kreditorerne det Valg, om de vil overtage Ejendommen, eller de vil lade det Beløb indefryse, som der ikke er Dækning for, tager de Ejendommen, hvis man sætter Grænsen paa Forrentningsniveauet; den Landmand, der, selv om han er aldrig saa dygtig og sparsommelig, har mere Gæld, end der kan forrentes, kan jo ikke tage Ejendommen til den højere Pris, og han vil derfor under almindelige Forhold være overladt fuldkommen til Kreditorernes Forgødtbefindende. Det er netop derfor, at Landmanden ved Hjælp af Bestemmelserne om Rentetilskuddet, der betyder en Lettelse paa ca. en Trediedel af Gælden inden for Ejendomsskyldværdien, kan konkurrere med Kreditorerne om Overtagelse af Ejendommen paa et Priseniveau, hvor han altsaa paa Grund af Rentetilskuddet er gunstigere stillet end Kreditorerne. Derfor vil det, i samme Øjeblik man fjerner denne Bestemmelse af Lovforslaget, betyde en uhyre Svækkelse for de Landmænd, hvis Hus og Hjem man har ønsket at værne ved Moratorieforslagets Bestemmelser. Og jeg vil gerne tilføje, at en saa stor Prisforhøjelse paa Kornet, som de Konservative foreslaar, og som kan bringe dette helt op til en Pris af 19 Kr. pr. Tønde, vil yderligere forværre

Misforholdet mellem Forrentnings- og Handelsværdien, idet den forhøjede Kornpris jo ikke er nogen Fordel for langt den største Del af Landmændene og ikke forbedrer Forrentningsmulighederne for de fleste af disse gældbetyngede Landmænd, hvorimod den betyder en Fordel for alle de allerstørste Ejendomme, som behersker et meget stort Areal af den danske Jord. Det vil atter sige, at den øjeblikkelig vil resultere i en Prisstigning paa Jorden, og Handelsprisen i hele Landbruget vil drives op ved en saadan Bestemmelse, der sikrer de store Landmænd en Kornpris paa 19 Kr. pr. Tønde uden samtidig at give Forrentningsmuligheder for langt den største Del af de mest gældbetyngede Landbrug. Til Gengæld foreslaar Det konservative Folkeparti, at man skal lade undersøge de økonomiske Forhold hos hver enkelt Landmand, man skal altsaa til at ransage alle mulige Forhold for hans Vedkommende med Hensyn til Indtægter o. s. v. Det er det, man stiller op som Surrogat for en Gældsordning, for en Sanering af Hjem og Bedrift for disse Landmænd. Det hjælper jo ikke meget den Landmand, som overlades til Kreditorernes Forgødtbefindende, medens Undersøgelsen staar paa, at man foretager en saadan Undersøgelse; naar den er afsluttet, er han maaske for længe siden jaget fra Ejendommen, og er han der ikke mere, har det ingen Interesse for ham, at hans Økonomi bliver undersøgt.

Angaaende de enkelte Ændringsforslag, som Partiet Venstre har stillet til Moratorieforslaget, skal jeg ikke fremkomme med mange Udtalelser. Visse af disse Ændringsforslag kunde der godt forhandles om, hvis der overhovedet var nogen Udsigt til at faa gennemført hele Forslaget, men da jeg lægger saa afgørende Vægt paa Afsnit II om Rentelettelse og dets Betydning for Moratorieordningen, vil man forstaa, at jeg ikke nærer stor Tro til, at det nytter at gaa ind i en Forhandling om disse enkelte Ændringer. Jeg skal kun sige angaaende Ændringsforslagene Nr. 25, 26 og 27, at jeg godt kunde tænke mig en Forhandling om disse Ændringsforslag. Der staar f. Eks. i § 24, som ved Ændringsforslag Nr. 25 foreslaas at udgaa, at Landsudvalgets Godkendelse skal foreligge, før en endelig Gældsordning kan gennemføres, naar det lokale Udvalg ikke enstemmigt har indstillet den til Vedtagelse. Hvis man lægger megen Vægt paa, at dette udgaa, og mener, at det er betryggende og forsvarligt at lade de lokale Udvalg have en saa afgørende Indflydelse, kunde jeg godt tænke mig at gaa med til en Forhandling